

STUDIJSKA KNJIZNICA
NOVO MESTO

Ms A/vm št 11 c

Ms 1 št. VIII/11c

"Mada misel."
glasilo "Podmlatka rdečega kvirca" 7.

št. 1

št. 1

Porodnavljeni!

Kam ljudje boji? Kam ste namenili
svoj korak? Komu ste posvetili vse svo-
je delovanje, in komu boste darovali vse svo-
je moči in svojo mladost?

Ah, da, težak bi bil odgovor na to vpra-
sanje. Ustnice bi utihnile in vse bi se svelo
nanaj in v enim samim pogledom prelete-
lo vso pot našega življenja, da bi našlo
v stopinjah, visujenih v poti, odgovor na
to. —

„Mnogo se nos bi v duši vprašalo:
„Ah, ali nisem le deseti brat, ki gre od do-
ma le nato, da gre, a si ne ve dati odgovo-
ra; kam?“ — — —

„Vedeloj sem brat,“ blazina ti ni svet
naroda ti si up, ti si bodovnost domovini-
ne! In glavna napoved, ki ti je dana se
glasi: „Ljubi svojo domovino!““

„Toda, sem se v snem vprašal: „Uže
je moja domovina?“ In v tem trenutku
sem v bežnem objemu objel vse — vsa ta
polja, vse te gorstove, te reke in jezera, to
sinje nebo in oblake, ta selišča, te tihe va-
rice in udarna mesta in ta čutila bitja,
polna bolesti, trpljenja, na drugi stna-
ni polna radosti, veselja, ah, vse to, na-
čaj to je moja domovina.“

In mi vi imamisto domovino
in ta nas je priključila naši. Velike se je
ne more iztrojati, kajaj v duši jo non
vsakdo in jo bo našel do kovanca.

Glavo ljube svojo domovino, je bo po-
vedil vse svoje moči in celo svoje življen-
je je bo položil na ohranitev. Tisto in
skuto naj bo naše delovanje na njo, naj
ne bo očito in hvale list pomarskega pe-
sem na cesti. Troje ljube do domovine
ne pokazimo v delu, kajaj ona ne po-
trebuje besed, marveč dela - dela.

In ti, "Mlada misel" bi poročala
prvič med nas, bodi ti skromen naša
naše volje do vsakega dela.

Mlada si, toda bi ti namnila če
ni vse tako, kot bi morala biti. —
Moja pobožna želja bi bila, da bimo.

"Ojuna"

ga speša vna budila k delu, na-
haj bliva se veliki dan, Konstan in
Primoze nas bličeta.

Yn tudi naša mladost? - Ali
maj que brezplodno mino nas - -?

Sozup Urednik

joia: Sozup

Glegija.

Noč je tvojina -
Kam im blepe oči? Kam vse žene?
K repenije to po knji včini?
Kje so cilji daljni, nedosevni?
Kje žari se v daljavi nedogledni
svetistič mojih upov mojih rad?

Ah, kakaj planil je včer pred dnevom
na oboroje sneže moje? Tje si
mislil mojih misel ti najslajša?
Tam planil je vera sveta
je v duše moje? Ah, kakaj
je svet ljubermi v srcu mojem ovenel?

Nepovratno pot je šlo življenje moje -
ovenel je v jesenski slami rožmarin,
včr ne bo očielenel - -

A' vendar brepenenje moje je ostavavelo
"Tjeri, sanjam o ljubavi tvoji, o pomladi!"
- Pa kraj - saj nih je rožmarin. -

M. H. Schweizer 1892

Tako je bilo nekdanj. - - -

Kakor meglice v trespetajstem mraku

je bilo nesmejeno trpljenje veliko in bolno
in kakor da je veter planil tja daleč pre:
ko tega sveta so vstali spominni daleč na:
raj in objemali dobo nečasti in srečnih in
nesrečnih dni. V teh dneh, ko je vse bolno
in umira, vidim v onih lepih meglinah
ono davno nastalo se gromom tistih bode:
tih noč, ki počeljno in napeljno pečejo in
strastno quisejo.

Ne vem, kdaj je bilo, rdi se mi tedaj,
ko sem s konopcem priveranini hlaica.
mi stal predi vasi in se igral. Bolne je
bilo visoko na nebu in se nadovalo svo:
jega visokega poleta in se slastno mehi:
ljalo gromi, ki je jetala in stokala po
vsej poljani, njeni ramolke trpeti vsdi:
ki so presinjali naravo in to je bolelo. Bre:
di tistih tajnih dreves, ki so poslušala

Šum mimo teho vode, smo se kopa-
li in igrali. V pozni noči, ko se je solnce
prenaloknilo na gore, bil sem sam med
temi samotnimi ljudmi, ki so kakor špin-
ge stali in strmeli in poslušali. Stoletno
šiborenje pravljičnih valov sem našel v
vodo in se igral. Voda, ki je bila nedol-
žna, je bila globoka in tiha, njeni valčki
so se rdeči vabljivi in glasno so peti me-
di te samotne tihoče. Bilo je tiho, videlo
se mi je, da slisim neko ubrano petje,
ničemur prijetno, da vidim, kako vile
plesajo in kako ribice vasujejo, tam v
dnu sem videl palačo, vse lesketajočo se
v rlatu in srebru, tam pa neko pa je
stal on hrab, ki je bil velikim nedolžnikom,
solnce je sijalo svetlo, na drevesih so
rasla rlatna jabolka in v potoku ob

hrabiku je tekel med. Sredi teh omam-
nih sanj me je vsbudilo šumenje in rin-
borenje, okoli mene pa so stali ljudje s po-
vešeno glavo in modrali in bulili same.
Mama mi je pravila, da so me poteg-
nili iz vode napol motrega in da sem
bil bled in da so bile oči velike in lepe,
v njih da je videla hrib sneg, veselja
in da je tam sijalo solnce s večjim si-
jajem, kot tu. Večkrat sem potem dejal,
da bi bil roje na onem hrabiku, kjer bi
se igral in vedno se smejal in bil srečen.
Tudi se mi, da bo res prišla doba večno-
sti in sreče, in to je daleč še daleč, tam
preko onih gora, in da bo preje solnce
kvaravodeč, potem bo pa spet veliko
in veselo.

Jora: 50/40
Rorie.

Med rahlate kraljice
sem brere poročal,
med temne borove in jagredi vitke
in v polje, kjer pesem štrijanih
pod solncem pojoi ruzgoli.

Nad goro, v oblake pomladne
vse bele, snežne sem gledal,
da more nekdaj,
prelestnih našel bi dni.

Pa komaj priplaval je rursk
in komaj napeli so pesmi,
večerni rurski nevidni
iz daljnih, prečudnih cerkva.

Te so noče mi duni navale
in pesmi ljubezni melodije,
vse lepše, skrivnostnejše, peče
kot noče poprej in je hedaj.

Anna: *germ. žote*

Woodrow Wilson. (Koblarje)

Med vojno in po vojni so bile na-
pisane o Wilsonu kot predsedniku in
o njegovih idejah cele serije knjig, bro-
šur in člankov v najvplivnejših žeri-
kih sveta. Toda v teh knjigah se je po-
dajalo pre malo pozornosti Wilsonu
kot človeku.

Zaradi tega je treba podati malo
ugodovinskih podatkov o Wilsonu in

amerikanskega iskopisja, nekaj najbolj
nič ne karakterizira tega velikega moča
bolj kot to, kako se je on prilagodil dnev-
nemu življenju.

O Wilsonu so pravili, da je moč
dveh narav. Po starih se je pretakala
v njegovih žilah škotska in irska kri,
a v njegovih delih so se karale posebno-
sti obeh rasačev.

Wilson ni je bil dobro svet teh
dveh svojih narav in je pri priliko-
sti omenil o tem svojemu tajniku Furnel-
tynu s katerim je delal še 11 let: "di se
mi, da sta v meni dva rasačaja, od ka-
terih vsake dela na to, da pobije drugega."

Na eni strani je to irski rasač,
bister, velikodušen, varčen, impulsiven, ki
ne preminja dolgo, kako bi pomagalo

in pokazal simpatijo s temi, ki so nesrečni. V časih inam slast, vedigniti roko nad glavo tistega, ki se postavi proti meni. Na drugi strani je v meni prava iska bistrotnosti, trpečnosti in hladnokrvnosti. Ampak, pravim vam dragi prijatelj, da je težko, narsoditi prepis teh dveh značajev, ako bi se na cela boriti."

Im tako se je v Wilsonu pokazal štot vedno, kadar so njegovi osebni prijatelji poskušali imeti vpliv na njegovo delovanje, in ako je Wilson sumil, da se na tem skriva kakšna posebna protekcija.

Škotski značaj se je v njem pokazal na časa vojne, ko so se združili vsi njegovi ideali. V vsem tem času je vednoval nepremisljiv mir in ni pustil

preiti varnih trenutkov.

Se bolj kmalu je na njega srečanje s senatorjem Reedjem Takrat, ko je Wilson opustil navoženega mu kandidate Stone - a na prostor pokrovitelja postrežnega urada in ostal neodločen pri tej stvari.

Ko so senatorji odklanjali te nedobrovo prošnje, se je senator Reed obrnil k Wilsonu in rekel: „Gospod predsednik, senator Stone mi je rekel, prej nego, ako mi, da niste človek hladnega srca. Jedino zato sem si dovolil, pogojeviti pri vas sebum v korist svojega prijatelja. Predno ste postali guverner v New Jersey - u, so mi rekli, da ste imeli boj s senatorjem Princetonke univerze. Vi dobro veste, kaj se pravi imeti mnogo

prijateljev. Tako je na primer mojemu
tovarišu Moji neprijatelji v Missouru so
se dogovorili, da uničijo tega človeka na-
to, ker je name delal v volilnem boju.
Sedaj bi moral biti kamovan in Vi bi
morali pomagati k njegovemu porazu
in njegovemu uničenju."

9
Predsednik Wilson je odgovoril: "Se-
nator, poskušal sem Vas prepričati, da ni
ničesar osebnega v mojem dejanju, a ne-
to dan namesto njega katerikoli ma
vsako mesto." Ko je Keede odšel, je Wilson
takoj brezjavil ministerstvu post, katero
je njej protestiralo proti imenovanju ogle-
sne osebe, a Wilson ni odnehal.

Nadaljevanje sledi.

Seničko: (Zgornje živice)
Gubljena nedolžnost.

Kako lepo siavel
je tvoj obraz tedaj,
ko v duši se je plamenel
tvoj srčni raj.

Kako lepo se je blestel
na likih tvoj mladosti,
v očeh je čistih plamenel
prečisti tvoj kneposti.

Pa prišla stana
v tvoje je sreč.
Knepost, mladost prodana
ndaj poslavlja se.

O devci, hje je nđaj
troj niini maj
v trojih je oieh,
mekdaj krepost nšvela,
a nđaj pravli v njih se greh.
Hje Troja je mladost,
hi tako lepo je cveta.
Vnahnit ti je beli cvet
katrk ga je grešni svet.
Sinota biser si mu dala
in nđaj veino, veino boš jokalala.

Ypsia: 5074
Senca.

Neven, kakaj je solnce tako nilostno
sijalo. — Nebo je bilo jasno, tako daljino
se mi je nđelo in tako visoko, kot se niho
li poprej. Le tih, snežnobeli oblaki je

plaval na njem visoko in njegova senca, ki je padala globoko v dolino, se mi je zdela tako tiha in žalostna, kot so one sence, ki prihajajo iz vseh kotov v teh večernih urah.

Neven, kaj je lepega na teh temnih sencah. Tudi neven, kaj jih tako ljubiš in kaj da so se priklenile tako na Ane, da brez njih ne bi mogel živeti.

Tudi se mi, da je v teh temnih sencah hrepenenje po solnem vetru in ho bi jih ne bilo nad nami, bi hrepenenje, ki ga nosimo v dušah, ne bilo tako narečeno in živo.

Nekoč sem sanjal, da je bila vrh klanca postavljen v temni noči paretu luči. In pomniki so hodili po klanec navzgor k luči, da bi dosegli svoj cilj in našli

utehu s vojenu brepenju. Toda vsak
do, ko je obsejala ta narava mi vrh
klanca, je obstal kot kamenel in se ni
vednami ve.

V tih sem pomislil: "Jaj, ko bi
prisel veter in odgnal svi oblaki in ko
bi solnce prisijalo v te temne globeli ma-
nih duš. Jaj, ali ne bi mi vsi naknili o-
či in obramni in naklicali prsti onemu
velikemu solncu, ki bi sijalo na nas:
"Pojdi! Naše oči niso vajene svetlobe,
nakraj naše duše so navajene, haditi v
temnih sencah. O ti veliko solnce, pojdi
od nas, usmili se!" — —

listje kostanja je mistelo, temne

veje so prepričale drugo drugo in ho-
si vstopil v njih senca, si čutil kot da
si vstopil v gotško katedralo. Tudi mrak
je bil napet v te veje in v večernih urah
so peli slaviki.

Pa se je solnce na vzhodu odra-
nilo in poljubilo je tudi te temne hostan-
je. Svetli koraki so planili v ta mrak in
ga pregnali.

Opj! in takrat sem spomnal, da list-
je teh dreves ni več peleno, kot je bilo nek-
daj. Vroče list, ki je ovenel in pal na maro-
na tla, se mi je odel krvava kaplja brid-
kega spomnjenja. Ah, in tako je padel list
na listom. — —

Tudi tam nekje na vrtu so
noče, prej tako lepe, tako duhteče, oven-
le. Ah, prej jih nisem videl, da venejo,

zakaj nad njimi so bile temne sen-
ce? Zakaj ste izgubile, temne sen-
ce? Zakaj si izgubil, mrtak, izpod tem-
nih vej? In tu, solnce, zakaj si prisijalo?
mar le zato, da si prineslo v mojo dušo
isro bridkega spomnjanja?

In maradije, — zakaj bi ne
cvetele rože v enomer? In zakaj bi ti
kostanji ne kelenči iz spombadi v polet:
je in prelo rime ropet v pombad? — —
Ah, zakaj ne? Zakaj ne vsaj v moji
duši?

M. H. Schweiger ju.

Tako je nebo rjalostno in pastri-
to, tako je v moji duši bolno, srce si jeli

onih srečnih dni, ki so še daleč in pred
mamami. Bilo je še v vojni. Pa saj ne vem,
kodi se v i, kot da je še danes, ko je vse ta-
ko naravnano in navito v oblakih, ki so
sedaj bolj jasni, pred njimi pa gre mal
oblaček nudi od veljajajočega solne in
kruči in zemlje vid, kakor da vodi tisto
velike gume sive in črne in bele in
se drži usojno in beži, ne, teče - teče sko-
zi svet in si išče smotra. V tistih časih je
bilo, solne je bilo vedno skrivito, po ces-
tah so se valile gume stradanih in
navtiganih; ki so strastno ruzjale svoja
pasa in roke tja v nenavtini vrak in
iskale v vraku onega nentešnega hrepe-
menja, ki se je imitralo kakor solne
pred oblaki tam na goro. Navara je leg-
la v sen in ruzjelo v spomladi, tista

drevca so dremala. Tam sredi cest je hi:
ša in sredi hiše postelji in na nji je ležala
bolna mati. Otroci samo bili mrtvi in
kričali, njena prsa so se globoko dvigova:
la, njeni brsti quindri so kričali po ovih
koprivjenja, srečnih duh, in to nas je mo:
tilo, da smo utihnili. Stali smo ob postelji
in prvi njen blede obraz, njene oči so se
globoko udrele tja daleč notri v t... je
mice morja in kakor da gledaš v temo
si videl pod tistimi gostimi, črnimi obrv:
mi naginjalo, ki je kakorvala tisto mor:
je, veliko, posušeno in bolno. Njene oči so
bile pošastne, strah nas je bil in joka:
li smo potem tja v temno noč. Oče je umal
tam daleč na devetimi vodami in ve:
krat sem slišal mamin klic: „Proklet“,
in redi se mi, da je to njemu veljalo. Go:

Tovo je moral biti pijanec in čeprav se
ga več ne spominjam, verdar ga ljubi-
m in se s tisto otroško ljubeznijo, ka-
kork more pač ljubiti otrok. Mama je
dolgo letala, nima je bila kunda, tisti
cekiniki so padali in belili poljano in
mi otroci smo gredli ons peč, ki je bila
velika in stala tam v kotu mogočno,
ob njej so se kumpirili spominji, ki so
segali tja daleč se preko Indije Horo-
mandije sneže in veselja. Todi se mi, da
ni bilo v naši hiši nikdar Indije Ho-
romandije, kajti vidava je bila brez
blagoslova, kakor mi je mama pravi-
la. Hori tista okena, prepričena s paj-
čevino je prikubkalo vianh solnce in se
strastno smejalo, in to je bolelo, soba pa
se je rodela kakor smrt ogunjena v dimi

in bol. Dolgo čara je bilo potem, ma-
ma je vstala, hodila je po sobi opri-
jemaje se nekaj postelje in mize in stro-
la in peči in nepet postelje. Tuncaj pa
je bila vojna, velika in grozna in vebr-
dila se je nepet hrepence in v tem hre-
penju trpljenje in trpljenje in v trpljen-
ju kritec pot, ki vodi tja do Goigate, kjer
ni več smrti, ampak trpljenje, ki je ve-
liko in polno velhajajočega solca.

Vidim: 5024/7

Tri pesmi.

(Vzr. abirke, "Trsttrpljeni svet".)

I.

O, kje roka tvoja doljna
sporočila tajno je skrivnost,

ki, vadi driso moja mlado
na pokone svete pustro pot? -

- Vrah pepeta sem na glavo -
nidoj taksem v temi nem,

da se rjasni nad mano temna noč.

O, svetice božja - gaji tihi
kdo sel skva vas bi tih in nem,
kdo poklonil me bi tajni sili
življenja mojega eni reper?

Tato pač elegija je življenje moje,

ljep vsak mi kraj je svet,

ljep Njene kedaj stopinje so cvetele.

Ah, v slovesni tišini večera
 vstrepete duša mi b duša,
 pijana obupa - nemirna
 plave kraj Tebe, kot misel nevidna.

Ah, enkrat v vi le svetlo je,
 da imela bo spomin
 nekaterih prečnih dni.

listnica uredništva.

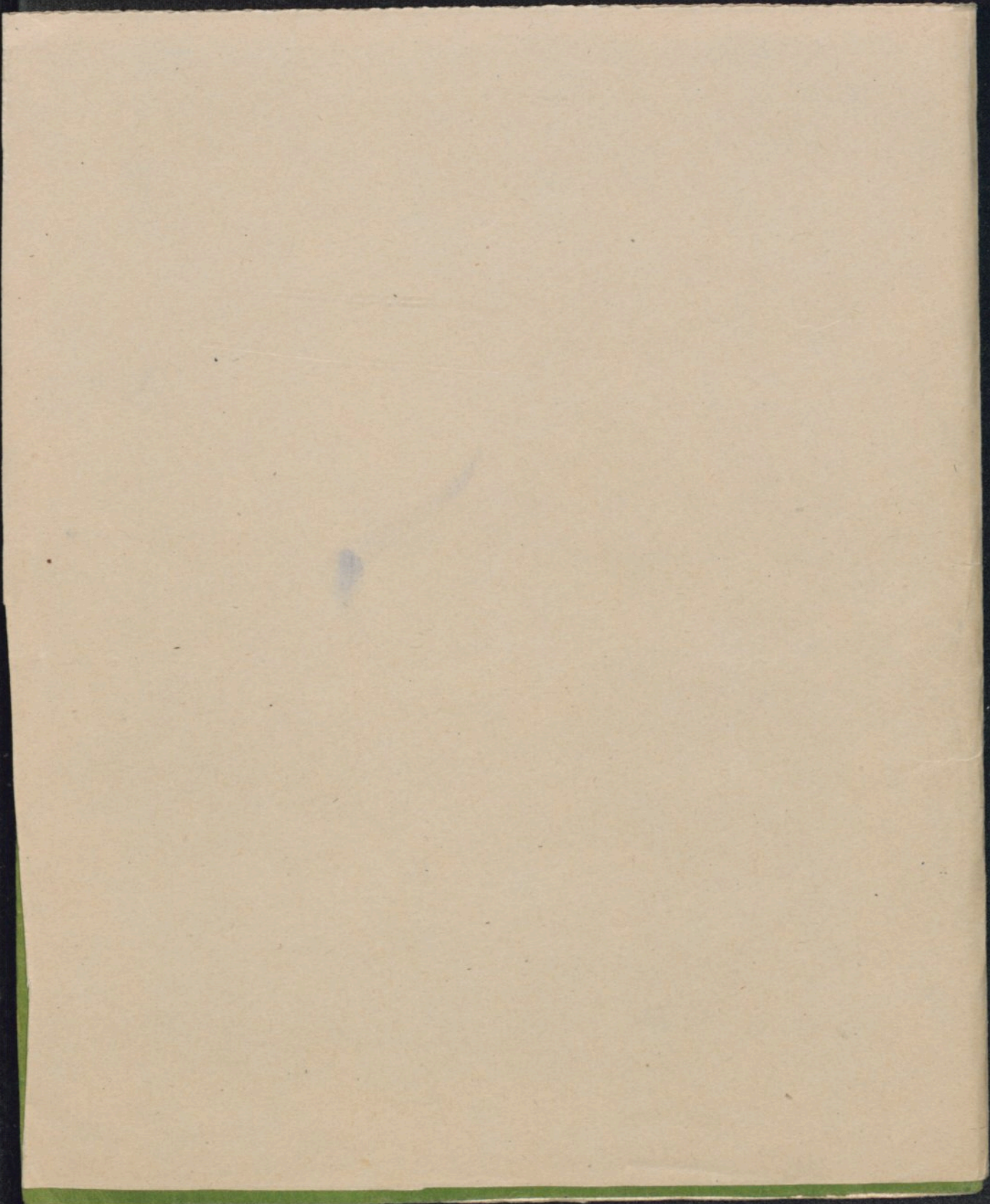
Spise in kritike sprejema v IV. a. nar.
 redn. tov. Jozeta Gorjup, v IV. b. tov. Ljude Žo-
 na. Kritike spisov, ki so v tej številki, se
 priobčijo v prihodnji.

Vsebina.

Poudarjenji	Urednik.
Klegija	joša.
Tako je bilo nekdoj	M. H.
Rosi	joša.
Woodrow Wilson	ima.
Zgubljena nedolžnost	Seničko.
Senice	joša.
	M. H.
Tri pesmi	Vidin.
Historica uredništva	
Vsebina	
Popravki	

Popravki.

Naslov;	namesto Podmlatka	beni	Podmladka
Alegija;	"	orelenel	" orelenel
Woodrow Wilson	"	nesrečni	" nesrečni
"	"	posebna	" posebna
"	"	področje	" področje
"	"	reprizirani	" reprizirani
"	"	odklanjati	" odhajati
"	"	priznati	" priznati

IT8.7/2-1993
2007:04

Colortrac

www.colortrac.com

Printed on Kodak Professional Paper

Charge: R070405